

M 1334 en usleben diamant

Af Knud Gaarn-Larsen. Indsat 27. juli 2007

I en garage centralt i Odense står en ganske almindelig Ford A Tudor Sedan fra 1930. Den er mørkeblå, og på den måde adskiller den sig ved første øjekast ikke væsentligt fra så mange andre af slagsen, men alligevel tøver jeg ikke med at sige, at der er tale om en meget fin usleben diamant. Onsdag den 18. juni 1930 fik en ganske sikkert både glad og stolt lærer H. Madsen indregistreret sin sprit nye Tudor Sedan, og kunne fra den dag kalde sig bilejer. På den tid var det ikke helt almindeligt, for en skolelærer at havde råd til at købe sig en bil, og slet ikke en splinter ny en af slagsen. Men Henry Ford havde jo den filosofi, at biler skulle være så billige, at alle skulle have råd til at købe sig en, så det ville sikkert også have frydet Henry Ford, om han vidste at lærer H. Madsen havde købt en af hans biler. Handelen foregik gennem Assens Automobilhandel, der dengang var ejet af Henrik Petersen, og med i handelen er der med stor sandsynlighed gået en del tilbehør i form af værktøj, brochurer, instruktionsbog og flere andre ting. Hertil ligner M 1334 mange andre Ford Aere, der er blevet solgt i de år, men allerede her begynder en helt speciel tilværelse for denne almindelige bil.

Kristian Isager og hans Ford A M 1334

Glad for bilen

Lærer H. Madsen har været ualmindelig glad for sin bil. Bilen er kun taget ud af garagen i magsvejr. I vinterhalvåret har det været helt udelukket, at tage M 1334 ud af garagen, og om sommeren er det kun sket, hvis man kunne være sikker på at solen skinnede fra en skyfri himmel, for den vand, der skulle på bilen, har lærer Madsens selv sørget for at komme på bilen, når den med jævne mellemrum er blevet vasket, for straks efter at være blevet tørret omhyggeligt af igen, og sat ind i garagen. På den måde har M 1334 tjent lærer Madsen, gennem hele Madsens liv – eller det var måske rettere omvendt, at lærer H. Madsen tjente M 1334 hele sit liv ved at passe og pleje den, til han i 1970 døde. Igennem de 40 år lærer Madsen havde sin Ford A, fik han i alt kun kørt 70.000 km i bilen, hvilket svarer til knap 2.000 km årligt. Ikke overvældende må man sige.

Gennem hele sin skolegang havde Kristian Isager været opmærksom på denne bil, fordi hans mor var kollega til lærer Madsen, og Kristian Isager har flere gange fortalt lærer Madsen, at han gerne ville arve bilen, og det er da også muligt at lærer Madsen har overvejet om det var muligt, men da det kom til stykket var det en fælles ven af både lærer Madsen og familien Isager, radioforhandler Rasmus Vestergaard i Assens, der købte bilen af dødsboet.

Nummerplade og skilte

Købte bilen

I 1973 er Kristian Isager blevet arkitektstuderende, og bor i København, og da han får en mulighed, køber han lærer Madsens Ford A af radioforhandler Rasmus Vestergaard i Assens. Bilen var indregistreret med nummeret M 1334, og Kristian Isager gav den nette sum af 10.000 kroner for bilen. På den tid en uhørt høj pris for en Ford A, men dengang som nu kan kærlighed og veneration ikke gøres op i penge. Bilen var velholdt og gennem ti år var det Kristian og hans kone Lenes eneste bil. En plade over den forreste nummerplade afslører, at Isager deltog i Grænsetræf i Helsingør helt tilbage i 1975, og pladen fortæller også, at det var Københavns Ford A Klub, der stod for arrangementet.

*Der skal sættes et ettal foran 30887 på speedometeret
vasen må være ekstraudstyr.*

Det gamle askebæger og

Familiebil

Men det var først og fremmet en familiebil, og da familien voksede med fire børn, bragte bilen hver sommer gennem mange år familien rundt på ferie til en lang række øer i Danmark.

- Bagagen blev stablet op inde i bilen, og børnene placeret oven på, og resten blev surret fast på bagagebæreren, og således gik det på ferie i mange år, forklarer Kristian Isager.

- I de første år af mit ejerskab havde jeg den stående hos Københavns Ford A Klub på Christiania.

Det var ganske fornøjeligt og gav mange og sjove oplevelser med Christianitterne og os "småborgerlige skiderikker" som gik rundt og puslede om vores biler midt i Fristaden, fortæller Kristian Isager.

Samme nummerplader

Kort efter overtagelsen fra radioforhandler Rasmus Vestergaard meldte Centralregisteret For Motorkøretøjer sig. Reglerne var lavet om, så nu skulle alle biler ved ejerskifte omregistreres, så man fik en nummerplade bestående af to bogstaver efterfulgt af fem tal. Trods en bønsskrivelse til Centralregisteret for motorkøretøjer, hvor Kristian Isager fortæller om køretøjets enestående historie, kommer der den 27. september et venligt, men meget bestemt afslag fra politiassessor T. Plange. Eneste mulighed, er at vognen fortsat står i radioforhandler Rasmus Vestergaards navn, og således bliver det nogle år.

- Jeg regnede med at reglerne ville blive lavet om til mere fornuftige regler, og derfor fik jeg en aftale med Rasmus Vestergaard om, at bilen skulle blive stående i hans navn, mens jeg betalte vægtafgift og forsikring, for det nette beløb af en krone om året, fortæller Kristian Isager, der morer sig lidt over, at ordningen fortsatte nogle år efter at Rasmus Vestergaard var afgået ved døden.

- Egentligt underligt at ingen reagerede på at en død man troligt fortsatte med at betale vægtafgift og forsikring på en bil, men det gjorde man altså ikke, og da der kom nye regler, har jeg fået den over i mit eget navn, men stadig med de nummerplader, som har siddet på bilen lige fra den 18. juni 1930.

Vinduesvisteren

Original

Kristian Isager kan fortælle, at bilen på et tidspunkt har fået en gang lak, men at den ellers fremtræder, som da lærer Madsen købte den i 1930.

Der er ingen varme i kabinen i Forden. Det har der aldrig været – også det er originalt.

- Hjemme i min kasse ligger der naturligvis et varmeanlæg lige klar til at blive sat ind og tilsluttet køleren. Jeg har bare aldrig sat det i. Når det ikke kom i, så erindrer jeg, at det skyldes et råd fra daværende bestyrelsesformand i Københavns Ford A Klub Finn Kunze, som simpelthen mente, at de ville være noget nær helligbrøde, netop fordi bilen fremstår så original. Alene tanken om at skulle lave huller til at føre varmeslanger frem, det fremstod for mig lige pludselig som en umulighed. Det var mere end nok, at der i Vestergårds korte ejertid efter krav fra bilsynsmyndighederne blev sat blinklys på bilen som erstatning for retningsviserne – de retningsvisere som i øvrigt også er en senere tilføjelse. Lige som den højre baglygte.

- Bilen har nu kørt 130.887 km. Hver sommer kører bilen rundt på Sydfoyn, idet min kone har den stående i vores sommerhus på Thurø, og hun elsker simpelthen at køre dagens små korte ture rundt i lokalsamfundet i den bil, fortæller Kristian Isager, der også kan fortælle at så sent som sidste sommer (2006) kørte den Sønderjylland tyndt med min søn, svigerdatter og vores nyfødte barnebarn. Her blev den fotograferet af lokalpressen i Ribe, som vistnok sporede ejerskabet til bilen gennem Vamdrup Ford A Klub.

Trænger til restaurering

- Det er sket, at jeg har brugt bilen til en brudekørsel, men det har jeg fortrudt, for jeg var ikke klar over, at de ris der fulgte med ind i bilen også tiltrak møl, og det har betydet, at det er gået lidt ud over det originale betræk, forklarer Kristian Isager, der erkender, at bilen nok efterhånden trænger til en lidt mere gennemgående restaurering, men det at bilen fremstår, som da lærer Madsen i sommeren 1930 første gang satte sig ind i den gør jo netop at den bliver ganske speciel, for folk der ønsker at studere hvordan bilen helt nøjagtigt så ud, da den var ny med speciel dansk bemaling, og indtræk der kom fra Herning Klædefabrik, og med fabriksfremstillede gummimåtter i bunden.

Det originale indtræk og originale gulvmåtter.

Få ændringer

Noget er selvfølgelig ændret. Der er kommet to baglygter på. Det er bilen ikke "født" med, og der er også kommet blinklys på. Retningsviserne er blevet fjernet, men Kristian Isager har dem i en kasse hjemme i privaten, og de er næsten nye forsikrer han. Vinduesviskerne er også de originale vakuumdrevne.

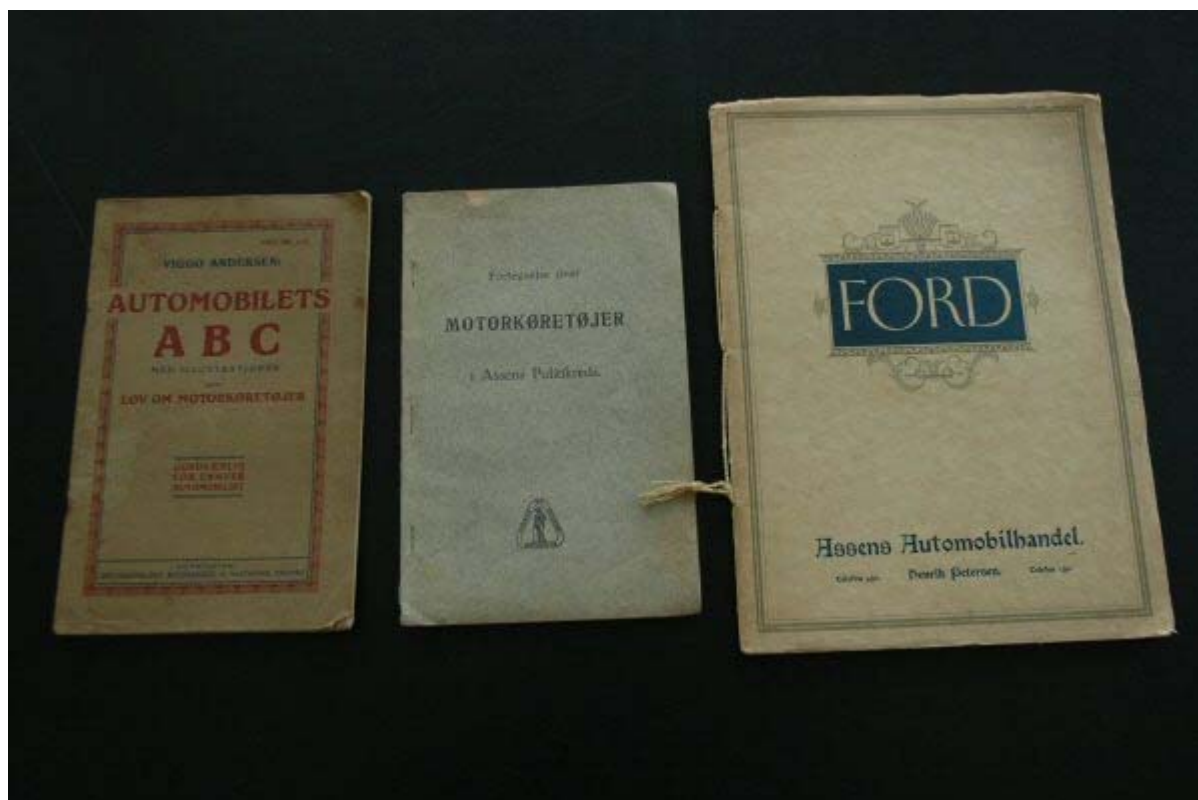
- De virker elendigt. Når man accelererer eller kører op af en bakke virker de næsten ikke, men når man linder foden fra speederen, eller kører ned ad bakke, så farer de frem og tilbage, forklarer Kristian Isager med et lunt smil, og det forklarer nok også hvorfor så mange i tidens løb har ændret til elektrisk drevne viskere.

Præsentation

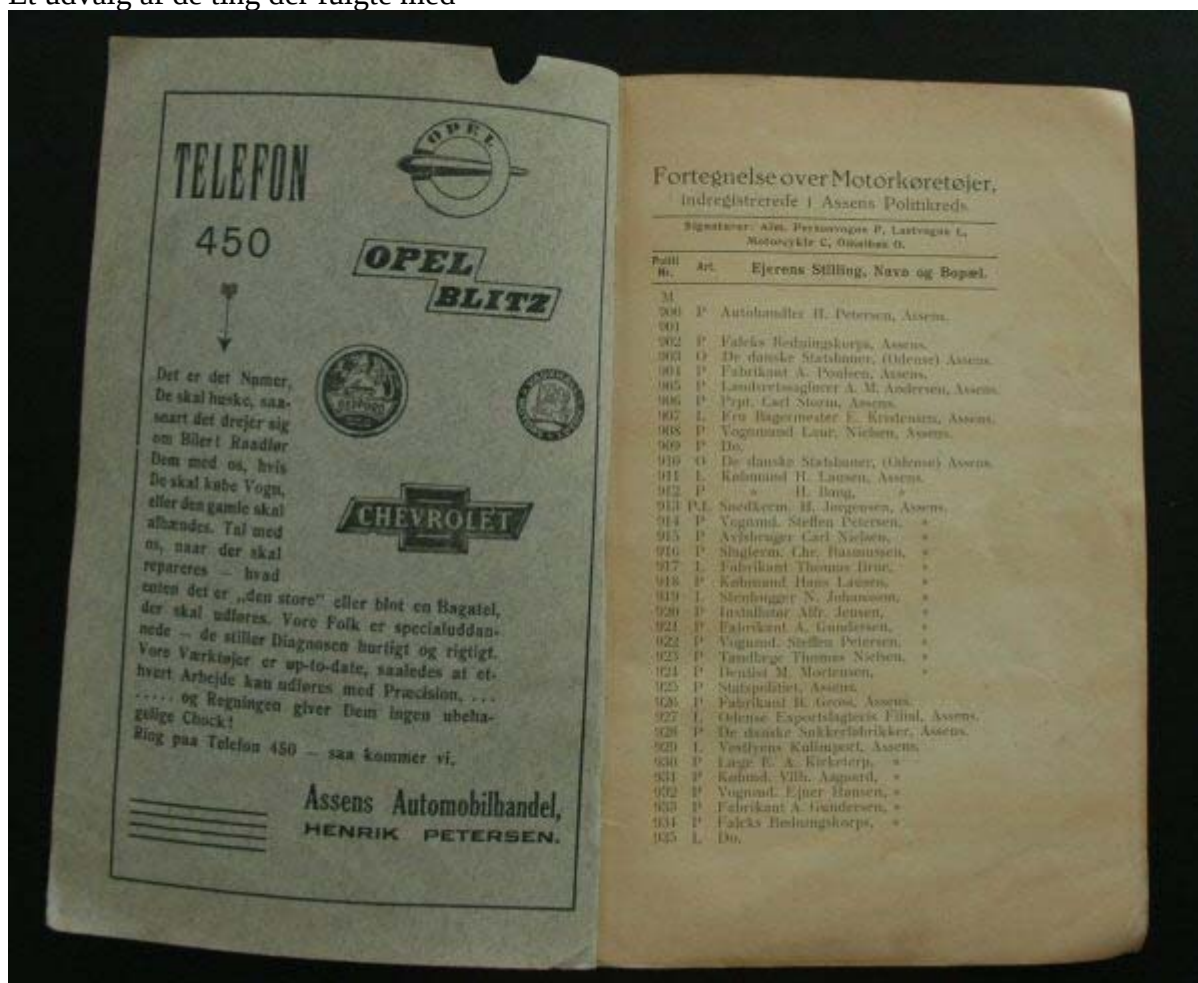
Da jeg kommer på besøg sidst i juli i år smider Kristian Isager hvad han har i hænderne på den store tegnestue i Odense, som han ejer og driver, for at vise M 1334 frem.

- Jeg var ude for et uheld sidste sommer, så den har ikke været ude, siden min søn og svigerdatter satte den ind i garagen sidste sommer, og der er ingen der har rørt den siden, så det kunne da være sjovt om den kunne starte, siger Kristian Isager, da han genser sin elskede bil.

Der er ikke meget plads i garagen, men Isager får sig sneget forbi, og kommer ind i bilen. Batteriet trækker fint motoren, men starte det vil den nu ikke. Vi enes om at det kan skyldes mangel på brændstof, så da nogle få liter fra en nærliggende tankstation er hældt på tanken, varer det ikke mange sekunder før M 1334 igen spinder, med den helt specielle lyd som kan bringe en Ford A elsker i ekstase. Bilen hverken ryger eller sprutter, den spinder bare. Det drypper lidt fra kølerpumpen, og da bilen ruller ind i garagen igen, røber en enkelt dråbe olie på betonen, at her har stået en ægte Ford A stået. En bil med sin helt egen enestående historie. En historie om en bil, men også historien om bilismen i Danmark og USA. En historie om et par familier, men også i fortættet form Danmarkshistorie. En uspoleret bil, der kan fortælle eftertiden, hvordan bilen så ud da den forlod samlefabrikken på Sydhavnen i København. En fortælling som en aldrig så nænsomt restaureret bil kan fortælle på samme måde. I sandhed en uslebet diamant!

Et udvalg af de ting der fulgte med

Der var et hæfte med en Fortegnelse over Motorkøretøjer i Assens Politikreds i 1930

1325	P	De danske Sukkerfabrikker, Assens.	1370	P	Vognmnd. Carl Hansen, Østerg. H., Assens.
1326			1371	P	Monfor Georg Poulsen, Assens.
1327	P	Cand. pharm. A. Poulsen, Assens.	1372		
1328	L	Brødkusk Mads J. Hansen, »	1373		
1329			1374	L	Gartner Gunnar Nielsen, Assens.
1330	P	Installatør B. Frederiksen, Assens.	1375	P	Plums Handels A/S, Assens.
1331			1376	L	A/S Plums Kolonialforretning, Assens.
1332	P	Forretningsf. Rolf Dyrhauge, Assens.	1377	L	Øthandler Jørgen Poulsen, Assens.
1333			1378	O	De danske Statsbaner, Assens.
1334			1379	L	Frugtmnd. Aug. Brügge, »
1335	P	Lærerinde L. Eriksen, Assens.	1380	P	Sparekasselsk. C. A. Sørensen, Assens.
1336	P	Gartner Ejvind Lange, »	1381		
1337	L	Købmænd Hans Lausen, »	1382	P	Mekaniker Ingemann Olesen, Assens.
1338	L	Frugtmnd. H. B. Storm, »	1383		
1339	P	Landpost P. H. Nielsen, »	1384	L	Mælkehandler N. P. Larsen, Assens.
1340	L	Købmænd Hans Lausen, »	1385	P	Cyklehdl. Steffen Petersen, »
1341	P	Vognmnd. Carl Larsen, »	1386	L	A/S De danske Sukkerfabrikker, Assens.
1342	O	De danske Statsbaner, »	1387	L	Do.
1343			1388	L	Do.
1344	P	Repræsentant Georg Jørgensen, Assens.	1389	L	Do.
1345	P	Autolhandler Henrik Petersen, Assens.	1390	P	Fabrikant Emil Nielsen, Assens.
1346	P	Pastor Knud Ballin, Assens.	1391		
1347	P	Kbmd. C. Marslund, »	1392		
1348	L	Slagterm. Lindholm Nielsen, Assens.	1393		
1349	P	Gastværkskøb. Jacob Hansen, »	1394	L	Gartner Gunnar Nielsen, Assens.

Lærer H. Madsen er endnu ikke kommet på under 1334.

Vandpumpen lækker lidt.